

Vyhodnocení plemenné knihy Český sportovní pony za rok 2018

Vznik plemenné knihy Český sportovní pony souvisel s podchycením koni kategorie pony (do 148 cm) chovanými na území naší republiky. Do vzniku PK ČSP v roce 2000 byl chov poníků neorganizovaný. Chovatelé nerespektovali plemenářský zákon. I když plemenářské podniky vlastnily licencované plemenné hřebce kategorie pony (převážně u importů) chovatelé je na své klisny připouštěli sporadicky. Vznik plemenné knihy ČSP souvisel s potřebou využít pro chov klisny chované na našem území desítky let a prověřené v užitkových a charakterových vlastnostech – konstituční tvrdost, skromnost, ochota k práci a dobrým charakterem ve vztahu k člověku a k práci. Současně řešil problém černé plemenitby.

Vznik sekce malý sportovní kůň KVH 148 až 156cm chovatelsky sleduje dva cíle. Zajistit zápis a neponechat mimo plemenné knihy jedince z PK pony, kteří mají KVH nad 148cm, což v důsledku variability původního mateřského materiálu nelze vyloučit. Dále možnost zajistit chovatelské využití klisen z existujících teplokrevných plemenných knih (ČT, CS, MK, KK), kteří požadované KVH svých PK nedosahují. Zde stejně jak u sekce pony je mottem potřeba zachovat v potomstvu užitkové a hlavně charakterové vlastnosti v našich podmínkách po generace chovaného koně.

Cílem **šlechtění** v plemenné knize Český sportovní pony je všestranně využitelný poník jezdeckého typu s tvrdou konstitucí, dobrou krmitelností, dlouhověký, nenáročný a odolný proti vnějším vlivům. Konstituce musí umožňovat celoroční pastevní chov s ustájením i v lehkém přístřešku. Pro chov a odchov poníků není nutné individuální ustájení v boxech.

Při výběru jedinců do plemenitby je mimo exteriérové a výkonnostní vlastnosti kladen důraz na dobrý charakter a ochotu k práci.

Známka za charakter se stala limitní pro zařazení hřebců a klisen do plemenitby a je součástí zápisového listu. U jiných plemenných knih koní vedených v České republice tato známka požadována není.

Zkoušky výkonnosti, vznik sekce Malý sportovní kůň a chovatelské změny v Řádu plemenné knihy - v počtu požadovaných známých generací při zápisu do plemenných knih a změny podmínek pro zařazení hřebců a klisen do Alceleračního programu – jsou vytvořeny pro vyšší stupeň selekce.

Český sportovní pony je určen především pro sport dětí a mládeže na všech výkonnostních úrovních. Poníci sekce Malý sportovní kůň jsou vhodné i pro sport dospělých jezdců. Sportovní soutěže pro koně sekce Malý sportovní kůň v rámci PK ČSP nejsou dosud samostatně vypisovány. Koně sekce malý sportovní kůň i pony startují ve sportovních soutěžích společně s ostatními plemeny koní. Z iniciativy předsednictva ČSP a české jezdecké federace jsou požadavky na pořádání samostatných soutěží. Prvním krokem je samostatné vyhodnocování kategorie MK v otevřených soutěžích pro velké koně.

Početní stavy ČSP jsou po několik let přibližně na stejné úrovni. PK ČSP svou uzavřeností neprovádí hromadné zápisy hřebců a klisen z cizích plemenných knih. Do PK ČSP přijímá z těchto PK jen chovatelsky či sportovně prověřené jedince.

Aktuálně registrujeme 74 plemenných hřebců s oprávněním k plemenitbě v rámci PK ČSP. V jednotlivých oddílech plemenné knihy ČSP je zapsáno celkem 724 klisen z toho 461 klisen v oddílu pomocná plemenná kniha.

Počty koní v PK ČSP

Rok	Hřebci v chovu	Klisny v chovu	Celkem
2009	48	675	727
2010	42	691	733
2011	51	698	749
2012	44	649	693
2013	69+6(MK)	643+49(MK)	767
2014	71+6(MK)	634+57(MK)	768
2015	74+5(MK)	643+60(MK)	782
2016	69+5(MK)	660+64(MK)	798
2017	68+4(MK)	675+68(MK)	815
2018	71+3(MK)	682+66(MK)	822

Plemenní hřebci

Počet hřebců je vzhledem k velikosti populace více než dostatečný. Dne 3.3.2018 v Brně proběhl další předvýběr hřebců do plemenitby, kde zvítězil 68/887 Markýz Šargoun před Oldstaj Princip Boyem a Golden Rayem. Ve zkouškách výkonnosti byl celkově nejlépe hodnocen hřebec Golden Ray v majetku pana Adolfa Odložila, který obdržel známku 9,1 bodů. Zařazování plemeníků z jiných plemenných knih podléhá souhlasu Rady plemenné knihy a snahou je zařazovat hřebce nejméně s vlastní sportovní výkonností. U importovaných hřebců je požadována i výkonnost potomků.

Plemenné klisny

V roce 2018 bylo do PK zařazeno 26 klisen. Z toho 11 klisen po úspěšném absolvování výkonnostních zkoušek. Nejlépe byla hodnocena klisna 9/739 La Vanilla z chovu a v majetku paní Marty Filípkové se známkou 8,7 bodů. **Všech 11 klisen je zapsáno do plemenné knihy Český sportovní pony.**

Počty klisen na ZV

Rok	ZV pod sedlem	ZV v zápřeži	Celkem
2009	0	0	0
2010	4	2	6
2011	7	7	9
2012	2	0	2
2013	1	7	8
2014	7+3(MK)	3	13
2015	5+1(MK)	6	12
2016	4	7	11
2017	7	7	14
2018	9	2	11

Národní šampionát

V roce 2018 proběhl Národní šampionát ve Velkých Hořticích u Opavy. Předvedeno bylo 81 poníků. Šampionem výstavy se stal **plemenný hřebec Danken.**

Sport

Svaz chovatelů ČSP pořádá již tradiční Vozatajský pohár ČSP. Chovatelskou soutěž otevřenou pro všechny koně. Kone plemene ČSP se účastní i všech ostatních sportovních disciplín jezdeckého sportu.

Propagace plemene

Většinu informací chovatelé nalezou na webových stránkách Svazu chovatelů ČSP <http://www.cspony.estranky.cz/> a ASCHK ČR www.aschk.cz. Dále jsou zveřejňovány v médiích, především časopise KONĚ, Jezdectví apod. a specializovaných serverech Equichannel, Distanc aj.

Vyhodnocení ŠP

V roce 2018 se svaz ČSP mimo jiné zaměřil na využití koní zapsaných v sekci ČSP malý kůň (MK). Ve vozatajských soutěžích Poháru ČSP je již trvale povolen start koní zapsaných do MK a také koním KVH nad 148cm nezapsaným do MK.

Pořadatelům parkurových, drezúrních a soutěží všestrannosti je doporučováno vypisování soutěží pro koně do KVH do 156 cm.

Svaz ČSP požaduje vypisování samostatných soutěží pro koně zapsané do ČSP obou sekci ČSP Pony i MK.

V případě startů koní do 156cm v soutěži společně s ostatními doporučuje svaz ČSP jejich samostatné vyhodnocení.

Na vyhodnocení ve výše uvedených soutěžích se bude svaz ČSP podílet.

Vyhodnocení je součástí šlechtitelské programu při zpracování výsledků pro kontrolu užitekosti.

V rámci šlechtění svaz ČSP od připouštěcí sezony 2018 povoluje zapouštění klisen sekce MK vybranými teplokrevnými hřebci působícími na území České republiky.

Zpracoval:

Aleš Fiala, Lucie Odložilová